

Píseň: EZ 177 + **modlitba;** **Čtení:** Mk 8, 1-21

Milí přátelé,

minulý týden jsme se věnovali oddílu o Syrofeničance a uzdravení hluchého a takřka němého. V obou případech Ježíš jednal na území mimo Palestinu, a tak na území pohanském. V obou případech také reagoval zcela opačně, než bychom u Krista očekávali. Syrofeničanku nejprve odmítl a vlastně nazval psem, hluchoněmého vzal stranou a dotýkal se ho. Oba oddíly tak ukazovaly na správný a nosný postoj nás vůči Kristu – Ježíšovi, a tak Bohu, se máme podvolovat, ačkoli nám to přijde nelogické nebo nepřírozené. Pak nás Hospodin pozvedá do tak dobrých situací, jako je slyšící hluchý.

Další sycení

V prvním dnešním oddílu Ježíš opět nasýtil zástupy, takřka stejně jako v Mk 6, 30-45. V dnešním oddíle je však nasycených jen čtyři tisíce (oproti pěti), má k dispozici více zdrojů (chlebů sedm, nikoli pět) a sebraných nalámaných chlebů je méně (sedm košů oproti dvanácti). Klesá tedy Ježíšova moc? Je unavený? Nebylo by logičtější, kdyby nasýtil naopak více lidí z menšího množství zdrojů a víc také zbylo?

Lidská logika obstojí před Boží jen málokdy. Lidská logika je nevyhnutelně diktována zvyky, a tak kulturním prostředím a tím, co je jí předkládáno jako „normální“. Boží milost není ani zvyk ani „normální“, zejména v lidských očích. Ačkoli si těžko představit něco normálnějšího.

Tak i dnešní příběh, stejně jako dva předchozí, má opět nabourat předsudky vůči Kristu a tak Bohu. Má ukázat, že Bůh nejen v Ježíšovi jednal zcela jinak, než lidé očekávali a očekávají. Stejně jako během velikonočních událostí.

Příběhy o nasycení zástupů nás tedy nemají udivovat magičností. Nemají nás táhnout „nadpřirozeností“, kde jeden muž

z jídla pro desítky lidí nasytí tisíce – a ještě zbude víc, než s čím začal.

Tak už úvodní zápletka: Ježíš hovoří s učedníky o své lítosti nad zástupem. A právě učedníci odpovídají: „Kdo by tady na poušti sehnal chleba pro všechny?“ Oni však s sebou chléb mají! A tak, stejně jako v předchozím oddíle o sycení zástupů, učedníci nechápou. Stejně jako v dalších dnešních oddílech. Vždyť učedníci už mají od Krista „chléb“, který je potřeba k nasycení zástupů: Hospodinovo evangelium o Boží milosti, lásce a dobrotě. A i ten chléb skutečný mají!

Tak se opakuje předchozí sycení takřka přes kopírák: Učedníci Ježíše nechápou. Nevědí, že mají dost k nasycení základních potřeb – lásky, milosrdenství a solidarity. Co je proti tomu nějaký chleba, který navíc mají? Příběh také zcela pomíjí „jak to ten Ježíš udělal“, protože přesně o to mu *nejde*. A pisatel věděl, že právě magičnost a „zázračnost“ snadno upoutá lidskou pozornost natolik, že vše ostatní přehlédne. Po nasycení zástupu ho také Ježíš ihned opustil a ihned odplul pryč.

Tak opět ani my neudělejmu chybu, že bychom pisateli příběhu nutili, co nám má říct – co je podle nás podstatné. Podstatná je nechápavost učedníků. Druhým podstatným je jiný poměr zdrojů sycení-nasycených, aby se nabouralo magické uchopování Ježíšova jednání. Třetím podstatným je opět Ježíšovo okamžité odplutí, místo aby se nechal nosit na rukou jako ten, kdo dokáže nasytit chudinu opakovaně takřka z ničeho, a tak je ideálním politickým vůdcem.

Druhé uvedení takřka identického příběhu tak má čtenářům sdělit: Já Marek, pisatel tohoto podání evangelia, jsem se nespletl, když jsem vám tento příběh psal poprvé. Vážně jsem to úmyslně napsal takto. Abyste nehledali magii, ale Boží milost. Abyste nehledali chléb časný, ale chléb skutečně podstatný – a abyste věděli, že máte dost na rozdávání, včetně skutečného chleba. Protože vám ho dal Kristus, a ještě ho dostatek zbylo (plnost, dostatečnost – symbolika čísla 7 v Bibli).

Namnožil Ježíš nějak zázračně chléb? Příběh o tom nehovoří. Nenuťme mu to, ačkoli bychom třeba chtěli. Je klidně možné, že banální prakticko-materiální otázka těch sycení proběhla tak, že zástupy s sebou samozřejmě měli každý něco k jídlu. A o to se podělili, když se o své dělili učedníci a Ježíš, jejich učitel. A ještě dali tolik, že spousta zbyla.

A možná také ne – příběh sám řekne, že ti přítomní „neměli co jíst“ (v. 2). Ani to příběhu nenuťme, ačkoli tato spekulace má bližší k podstatě příběhu, jímž je přetékající Boží milost, jíž je vždy hojnost. Vždy se o ní můžeme dělit, protože nám jí dává „sedm“ (= ideální dostatek) Kristus – Hospodin.

Znamení z nebe

Stejně nás směřují i další dnešní oddíly: Farizeové žádají znamení z nebe (v. 11). A Ježíš odmítá. Ačkoli by tím získal nejen zástupy (ty jídlem) ale také učence (znamením z nebe). A politicko-materiálně by vyhrál na celé čáře, stal by se milovaným a moudrým vladařem Palestiny a časem by zemřel, a nebylo by vykoupení našich hříchů jeho smrtí ani vzkříšení.

Proto Ježíš odmítl přání farizejů učinit znamení z nebes. Proto také nečteme, jak Ježíš zařídil ono „množení chleba a ryb“, to by bylo také velké znamení! Ačkoli by lidé dodnes vlastně raději toho politicko-prakticko-materiálního vládcce, než Krista – vládcce ukřižovaného a vzkříšeného. Avšak Ježíš i Bůh vybrali raději cestu věčnosti, než cestu sice praktičtější, ale velmi krátkodobé politické vlády.

Odmítnutí znamení z nebe je stejné, jako opuštění zástupů po jejich nasycení. Ježíš prostě nehraje podle našich pravidel a přání. Podle našich představ. Naopak je nabourává a odmítá – a zároveň dává, co je potřebné a dobré. Chudé zástupy si koupí ten, kdo je nasytí (Andrej Babiš před posledními volbami!). Vrstvu intelektuální si získá ten, kdo splní zase její představy o důkazech: Znamení z nebe, tedy od Boha. Obojí Ježíš odmítl.

Ježíš odmítl „získat si nás“ důkazy dle našich představ. Stejně jako Hospodin ve Starém Zákoně. Ježíš i Hospodin (však jsou oba

jedno) nabízejí svou představu světa a svou moc. Nabízejí svobodu, milosrdenství, spravedlnost a dobro. Je na člověku, zda si vybere tyto, nebo raději ony symbolické „egyptské hrnce masa“ (Nu 11, 4-5), po nichž i Israelci na poušti toužili. A na něž vzpomínali, které také měli zadarmo, spolu s melouny a pórem a cibulí a česnekem. Kdo měl furt jíst tu přibblou manu z nebe – dar Boží a zázrak? Co na tom, že ty dobroty a jídlo takřka zadarmo bylo vykoupeno otroctvím?

Vždy se můžeme vrátit zpět do otroctví, do svévole, do veledůležitosti praktičnosti a materiálna. Ale vždy také můžeme volit cestu Kristovu, a tak Boží. Což znamená přiznat si, že i zázračnost se nám přejí, není nám po čase dost dobrá, a chceme raději zase něco jiného. A pak zase něco jiného. Pokud se nenecháme proměňovat Božím slovem.

Netužme po nebeských znameních. Nechtějme to, co chceme. Co považujeme za důkaz Boží moci a lásky. Copak diktujeme podobu důkazů lásky našim dětem, partnerům, rodičům, přátelům? Nikoli, přijímáme, co nám dávají. Stejně s Kristem, tedy s Hospodinem.

Oblast „dalmanutských“ končin, kam Ježíš odplul po dalším sycení zástupů, není úplně jistě známa. Pravděpodobně se jednalo o malou oblast na západním pobřeží Galilejského moře v kraji Magdaly. Ježíš se tak vydal na cestu směrem do Jeruzaléma – čeká nás Betsaida, pak Cesarej Filipova atd.

Kvas farizeů

Kdyby přesto všechno nějaký čtenář váhal, jestli náhodou v Bibli nejsou důležité hlavně zázraky a jak je Ježíš dělal, je mu nepochopení vmeteno do tváře skrze nepochopení učedníků.

Ježíš se na lodi zmínil o kvasu (v. 15), a učedníci si ho hned spojili se svým přemýšlením o chlebech, ten je přece také z kvasu. Co na tom, že Ježíš přece specifikoval, že má na mysli „kvas farizeů a Herodův“. To už netřeba vnímat. Slova druhého jsem si spojil s něčím svým, tak přece musí nastat porozumění. Musím přece rozumět správně. A ejhle, Ježíš jim pěkně vynadal (v. 17-21).

Neboli učedníkům opět chybí dost chlebě k jídlu, tak tuto situaci řeší. Navzdory tomu, že je s nimi Ježíš, který už tuto situaci před jejich očima dvakrát nějak vyřešil. A ještě spousta chlebě zbyla. Prostě jim hrozí hlad, tak to řeší. A když je hlad, tak nemůžeme přemýšlet o věcech podstatnějších – vždyť nám to říkají i psychologové¹: Teprve když jsem nasytil hlad a žízeň a touhu po sexu a spánku, a pak jsem v bezpečí a zaměstnaný a zdravý, a pak mám přátele a rodinu a sexualitu intimní, a pak úctu druhých a sebedůvěru a něčeho jsem dosáhl, pak teprve mohu naplňovat potřeby morální, kreativní, mohu se zbavovat předsudků a přijímat fakta!

A pro mnoho lidí se tato teorie stala bohem. A tak nám lidé diktují, co je normální. Co je přirozené a jaká jsou pravidla. A tak jsme zase u člověkoboha, u svévole, u pohanství. A tak v hříšném a dysfunkčním světě jednotlivce i skupin.

Tím nezapomínejme práci Abrahama Maslowa. Je velmi cenná a čtěme ji. Je inspirativní i tím, že formuluje pozitivní potřeby pro lidský život a ve své době byla i tím zcela originální a průlomová. Maslow sám se věnoval také psychologii náboženství. Ale uvědomme si, kam nás lidské myšlenky a teorie, jež se staly bohem, dostaly. Dvacáté století je přesně tato doba. A důsledky tohoto pozitivistického postoje řešíme dodnes.

Člověk nemá být zaměřený na sebe. Ačkoli má hlad, protože nemá ani ten chleba. Natožpak aby to bylo „samozřejmé“. Hospodin se o své věrné stará. Ačkoli nám ne vždy ten „denní chléb“ zařídí.

Copak skutečně podléhají mé morální, náboženské, metodické a existenciální postoje mým tělesným potřebám? Pak se nemohu divit, že se tolik manželů rozvádí, nestará o své děti, zneužívá své rodiče, nezajímá se o kvalitně odvedenou práci v zaměstnání. Lidé na ulici nemohou být slušní a vřelí, protože jejich dojem „naplněnosti potřeb“ je posledním měřítkem. Stejně jako u farizeů z dnešního oddílu, jako u učedníků, kteří prostě

---

¹ tzv. Maslowova pyramida potřeb z r. 1943; Teorie lidské motivace, str. 370-396

chtěli chleba skutečný. Tak nás, Ježíši, neotravuj s nějakými složitými myšlenkami na „kvas farizeů“, když máme hlad.

Zatvrzelost. Normální zatvrzelost, kde nevidím a neslyším, co vidět a slyšet nechci. A tak si „šlapu po štěstí“, řečeno světsky. A šlapu po něm také lidem kolem sebe.

Naslouchání Kristu znamená spolupracovat na proměně mé přirozenosti, která prostě není dobrá. Následování Krista znamená opouštět to lidské, co očividně už tisíce let nefunguje, ve prospěch toho, co očividně už tisíce let funguje. Jenže to bohužel znamená často opustit svá chtění, žebříček hodnot, plány, představy a hodnocení. A na to je lidská subjektivita pro lidi často přespříliš důležitá. Objektivní pravda a dobro? Děkuji, nechci, protože nesouhlasí s mými představami. Bůh, který nedává znamení z nebe? To pro mě není žádný (b)Bůh (v.11).

Závěr

Pochopit Boží zprávu není snadné. Ne kvůli zprávě samotné, ale protože my už máme své návyky, představy a světonázory. A to platí i pro faráře. Přitom Hospodinova zpráva je snadná: Věř mi, podřizuj se mi, vždyť jsem tě znovu a znovu zachránil a obdaroval. Tak se už konečně vykašli na svoji důležitost. A poslouvej mě, Hospodina. Vždyť pro tebe chci jen dobré.

Ale učedníci nechápali. Znovu a znovu. A to měli Ježíše před očima. Farizeové nechápali, znovu a znovu, a to měli Ježíše před očima. A zástupy jakbysmet. Máme dojem, že jsme na tom hůř, protože známe už „jen“ Krista vzkříšeného? A z vyprávění? Toho ale oni neznali...

Znovu a znovu tedy odkládejme své představy a světonázory, které nejsou v souladu s Hospodinovými. Odmítejme svůj přirozený postoj čerpat z Bible magii a zázraky. Copak se před námi rozestupuje moře nebo někdo čaruje chleby z ničeho? Naopak přijímejme to, co Bůh nabízí: Milosrdenství, dobrotu, laskavost, pokoru, službu, dobro, rovnost, poslušnost a věrnost. A také ten „chléb vezdejší“ – i ten dává!

Rozhovor; Píseň: EZ 176 (S210) + MP